

Wyjaśnimy, czym jest dyskryminacja, a czym nie jest, jak się przed nią bronić i jak może pomóc ci Rzecznik Praw Obywatelskich.

Broszury informacyjne Rzecznika Praw Obywatelskich można znaleźć na stronie www.ochrance.cz w zakładce [Jestem w trudnej sytuacji życiowej. Co mam zrobić?](#)

Czym jest dyskryminacja?

Dyskryminacja to **mniej korzystne traktowanie** osób z określonych **względów** w niektórych **dziedzinach** życia. Dyskryminacja nie ma jednak miejsca, jeżeli istnieje racjonalne uzasadnienie takiego stanu rzeczy. **Jeżeli nie występują żadne niedozwolone podstawy lub obszary życia, traktowanie nie jest dyskryminujące w rozumieniu prawa antydyskryminacyjnego.**

Na przykład, jeśli publikujesz ogłoszenie o wynajmie mieszkania, nie możesz odmówić zainteresowanej osobie tylko dlatego, że jest obcokrajowcem. Takie działanie dotyczy mieszkań oferowanych publicznie i jest niezgodne z prawem ze względu na narodowość lub obywatelstwo. Stanowi to dyskryminację.

Jednak to tylko od ciebie zależy, jak wybierasz na przykład przyjaciół. To nie jest dziedzina życia, w której dyskryminacja jest zakazana. Nie stanowi to dyskryminacji.

Jakie **podstawy** dyskryminacji są zakazane?

Rasa, pochodzenie etniczne lub narodowość

Więcej informacji w naszych broszurach:

[Dyskryminacja ze względu na pochodzenie etniczne](#) (również w [Romowie](#))

Płeć, ciąża, rodzicielstwo

[Dyskryminacja ze względu na płeć i Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym w zatrudnieniu](#)

Orientacja seksualna lub identyfikacja płciowa

[Dyskryminacja ze względu na orientację seksualną i transpłciowość](#)

Wiek

[Dyskryminacja ze względu na wiek](#)

Niepełnosprawność

[Dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność](#)

Religia, światopogląd

Obywatelstwo

[Obywatele Unii Europejskiej](#)

Inne przepisy zakazują dyskryminacji również ze względu na inne kryteria, *takie jak język, pochodzenie społeczne, przynależność do partii i ruchów społecznych, stan cywilny i rodzinny lub zobowiązania rodzinne.*

W jakich dziedzinach życia dyskryminacja jest zabroniona?

Zatrudnienie, status zatrudnienia, działalność gospodarcza

Opieka zdrowotna

Członkostwo w organizacjach zawodowych i związkach zawodowych

Towary i usługi oferowane społeczeństwu (sklepy, restauracje, banki, transport publiczny, kultura, sport itp.)

Zabezpieczenie społeczne

Edukacja

Mieszkalnictwo oferowane publicznie

Jak rozpoznać dyskryminację? Jakie są rodzaje dyskryminacji?

Rodzaj dyskryminacji	Opis	Przykład
 Dyskryminacja bezpośrednia	Ktoś stawia kogoś w niekorzystnej sytuacji z niedozwolonych powodów.	Pracodawca nie zatrudnił kandydata, ponieważ jest on Romem.
 Dyskryminacja pośrednia	Ktoś stawia kogoś w niekorzystnej sytuacji ze względu na pozornie neutralne kryterium lub praktykę.	Niewidomemu nie wolno wejść do sklepu z powodu zakazu wprowadzania psów.
 Niepodjęcie racjonalnych środków	Ktoś odmawia podjęcia kroków, które uczyniłyby pracę lub usługę publiczną dostępną dla osoby niepełnosprawnej.	Pracodawca nie kupił regulowanego krzesła dla pracownika cierpiącego na chroniczny ból pleców.
 Nękanie	Ktoś zachowuje się niewłaściwie z powodów dyskryminacyjnych, tworząc poniżającą lub wrogą atmosferę.	Nauczyciel naśmiewa się z uczennicy przed całą klasą z powodu jej wiary w Boga.
 Molestowanie seksualne	Ktoś składa niechciane propozycje seksualne, komentuje lub dotyka, tworząc upokarzające lub wrogie środowisko.	Przełożony żąda pocałunku od pracownicy za każdym razem, gdy przydziela jej nowe zadanie.
 Prześladowania	Ktoś karze lub stawia w niekorzystnej sytuacji osobę, która próbowała powstrzymać dyskryminację.	Pracodawca zwalnia pracownicę, która zgłosiła skargę do Inspektoratu Pracy na nierówne wynagrodzenie.
 Polecanie innym dyskryminowania	Ktoś wykorzystuje swoich podwładnych do dyskryminowania innych osób.	Kierownik instruuje pracownika działu kadr, aby nie zapraszał na rozmowę kwalifikacyjną kandydatów w wieku powyżej 50 lat.

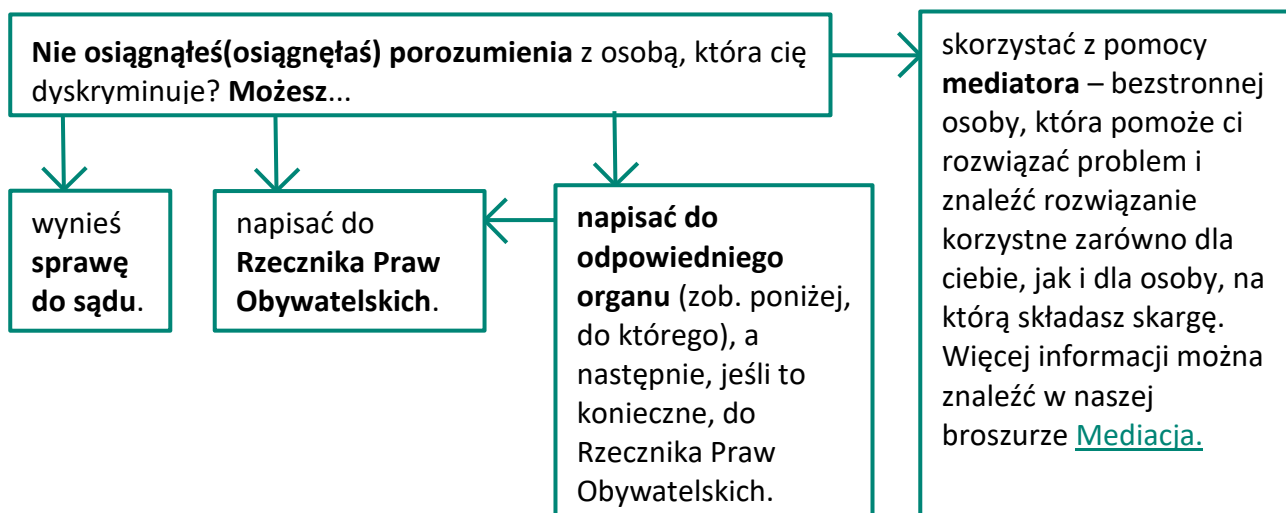

Nakłanianie innych do dyskryminacji

Ktoś namawia kogoś innego do
dyskryminowania innej osoby.

Właściciel mieszkania prosi
agencję nieruchomości o
odrzućenie kandydatów
pochodzenia romskiego.

Jak mogę powstrzymać dyskryminację?

Do jakiego organu mogę się zwrócić?

Wybierz właściwy organ w obszarze, w którym doświadczyłeś(-aś) dyskryminacji.

Praca i zatrudnienie	→ Inspektorat Pracy	Dowiedz się, jak złożyć skargę do Inspektoratu na stronie www.suip.cz w zakładce <i>Pracovní právní vztahy</i> (Stosunki pracy). Można skorzystać z naszego formularza (Word , PDF).
Edukacja	→ Czeski Inspektorat Szkolny	Informacje jak złożyć skargę , można znaleźć na stronie www.csicr.cz w zakładce <i>Základní informace</i> (Podstawowe informacje).
Towary i usługi	→ Czeska Inspekcja Handlowa	Skargę do Inspekcji można złożyć pod adresem www.coi.cz w zakładce <i>E-podatelna</i> (e-zgłoszenia). Można skorzystać z naszego formularza (Word , PDF).
Usługi finansowe	→ Czeski Bank Narodowy	Skargę można złożyć pod adresem www.cnb.cz w zakładce <i>Kontaktujte nás → Webové formuláře</i> (Kontakt -> Formularze internetowe).
Opieka zdrowotna	→ Władze regionalne (w niektórych przypadkach ministerstwo)	Najpierw należy złożyć skargę do szpitala lub lekarza prywatnego; więcej informacji można znaleźć w broszurze Opieka zdrowotna: skargi w opiece zdrowotnej .

Co mogą zrobić te organy?

Mogą nakładać grzywny i żądać zaprzestania dyskryminacji.

Nie zapewnią ci uzyskania przeprosin ani odszkodowania. Tylko sąd może to zrobić.

Nie ujawnią jednak bez twojej zgody, że złożyłeś(-aś) skargę z powodu dyskryminacji.

Czego mogę żądać w sądzie?

Zaprzestania dyskryminacji

Przeprosin

Usunięcia skutków dyskryminacji

Odszkodowanie za szkodę niematerialną

Uchylenia dyskryminacyjnej decyzji administracyjnej

W jaki sposób Rzecznik Praw Obywatelskich może mi pomóc?

Doradzimy ci jak sobie poradzić z zaistniałą sytuacją:

Sprawdzimy, czy doszło do dyskryminacji i wyjaśnimy ci twoje prawa.

Możemy poprosić osobę, na którą składasz skargę, o wyrażenie swojej opinii. Nie ma ona jednak obowiązku tego zrobić.

Możemy zalecić kontakt z właściwym organem.

Jeśli stwierdzimy dyskryminację i zalecimy ci wniesienie sprawy do sądu, możemy zorganizować dla ciebie bezpłatną pomoc prawną (prawnika pro bono)

Przyjrzymy się działaniom władz.

Jak mogę skontaktować się z Rzecznikiem Praw Obywatelskich?

Możesz do nas **napisać online** na stronie www.ochrance.cz.

Możesz nas **odwiedzić** (Údolní 39, 602 00 Brno) i opowiedzieć nam o tym osobiście. Razem z tobą **napiszemy raport**.

Możesz również **napisać list** i wysłać go do nas (Ombudsman, Údolní 39, 602 00 Brno).

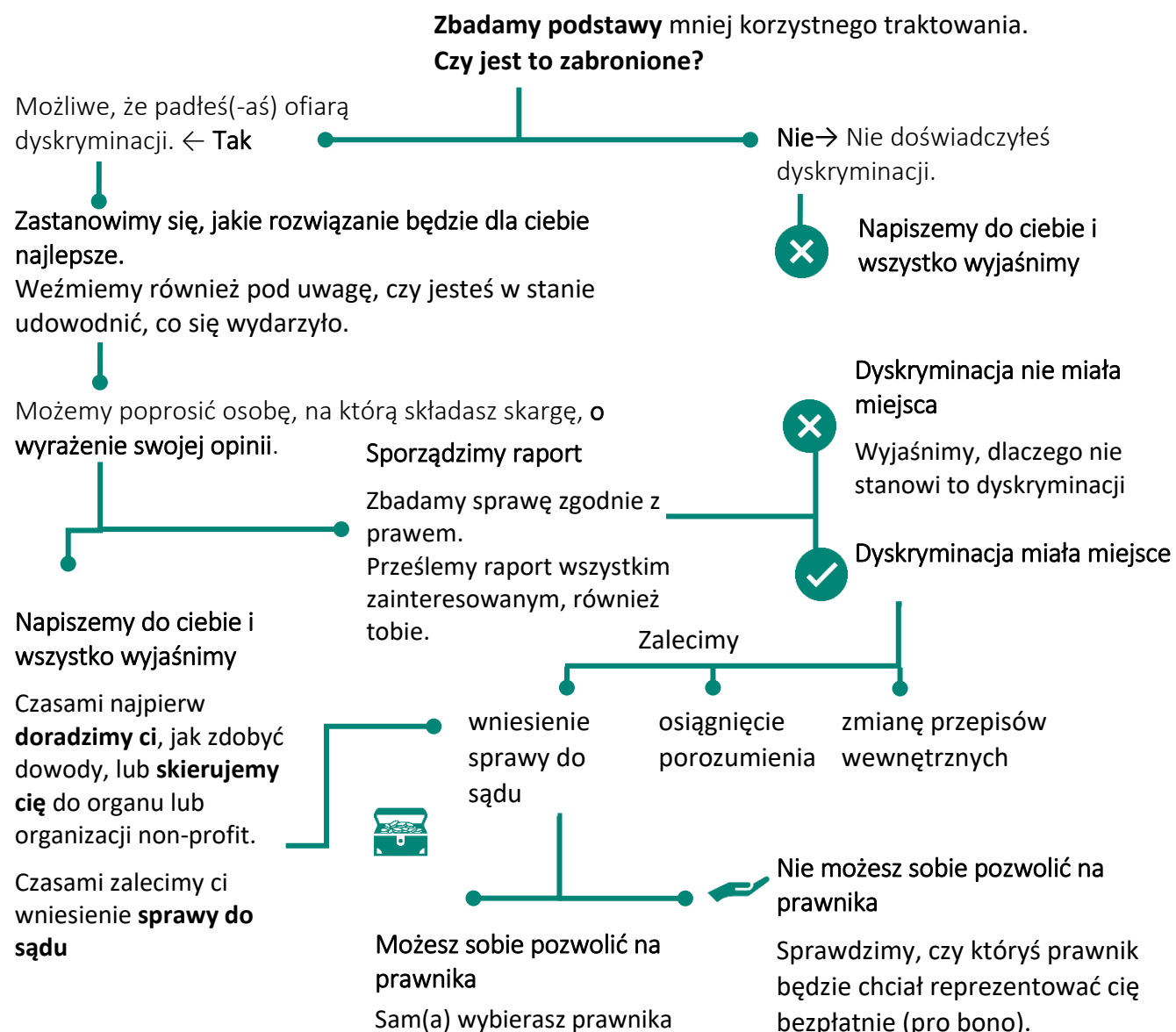
Możesz **wysłać wiadomość e-mail na adres** (podatelna@ochrance.cz). Szczegóły i formularze [tutaj](#).

Proszę opisać szczegółowo, co się wydarzyło – co twoim zdaniem stanowiło dyskryminację.

Zabezpiecz dowody (dokumenty, wiadomości e-mail, nagrania, zeznania innych osób itp.)

Napisałem(-am) do Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie dyskryminacji. Co się teraz wydarzy?

Gdzie mogę sprawdzić, co Rzecznik już orzekł i powiedział?

Na przykład na stronie www.ochrance.cz w zakładce ESO ([rejestr opinii Rzecznika Praw Obywatelskich](#)). Można wyszukiwać „pełny tekst”, ale również według **dziedziny prawa** lub **podstaw dyskryminacji**.

lub na stronie www.ochrance.cz → O nas → [Równe traktowanie i dyskryminacja](#).